

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně, soudce JUDr. P. K., rozhodl v právní věci žalobce UIC, a.s. proti žalovaným 1) P., s.r.o., 2) PG., s.r.o., 3) Ing. P.K., žalovanému č. 1 a 3 zast. advokátkou I. T. o zaplacení směnečné pohledávky 5 295 083,- Kč s postižními právy o námitkách žalovaných č. 1 a 3

t a k t o :

- I. Směnečný platební rozkaz č. j. 3 Sm 477/2000 – 11 ze dne 9.3.2001 se proti žalovaným č. 1 a 3 v plném rozsahu zrušuje.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalovaným, a to k advokátce JUDr. I.T. náhradu nákladů řízení ve výši 134 393,- Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O D Ů V O D N Ě N Í :

V žalobě ze dne 19.12.2000 domáhal se žalobce na žalovaných zaplacení směnečné pohledávky 5 295 083,- Kč s postižními právy, a to na základě dvou směnek, které byly přiloženy v prvopisu k žalobě. Soud neměl důvod pochybovat o pravosti těchto směnek, a proto byl vydán navrhovaný směnečný platební rozkaz. Proti tomuto platebnímu rozkazu podal včas odůvodněné námitky pouze žalovaný č. 1 a 3. Žalovaný č. 2 námitky nepodal, a proto vydaný směnečný platební rozkaz vůči žalovanému č. 2 nabyl právní moci a vykonatelnosti.

Námitky žalovaných č.1 a 3 byly projednány dne 13.6.2001. Z námitek bylo zřejmé, že jednak žalovaný č. 3 namítá, že se mýlil podepsat na žalované směňky jako rukojmí nikoli za výstavce, ale za akceptanta těchto směnek. Soud jako důkaz k této námitce provedl čtením obě žalované směňky a zjistil, že tyto směňky vystavila společnost žalovaného č. 2 na svůj vlastní řad. Jako směnečník a akceptant je na směnce uveden a podepsán žalovaný č. 1. Žalovaný č. 3 směňku podepsal na líci těchto směnek pouze s poznámkou Per aval. Protože žalovaný č. 3 blíže nspecifikoval, za koho svůj rukojemský závazek přebírá, vyplývá ze čl. I § 31 odst. 4 ZSŠ, že v případě, že není udáno za koho se rukojemský závazek přebírá, platí, že se přejímá za výstavce. Soud tak zjistil, že žalovaný č. 3 převzal svůj rukojemský závazek za výstavce. Podle ust. čl. I § 17 ZSŠ však ten, kdo je žalován ze směňky, nemůže činit majiteli jiné námitky, než ty, které se zakládají na jeho vlastních vztazích k výstavci nebo k dřívějším majitelům, ledaže majitel při nabývání směňky jednal vědomě na škodu dlužníka. I když je tak směnečný rukojmí zavázán stejně jak ten, za koho se zaručil, má směnečný rukojmí možnost vznášet pouze své vlastní námitky.

Společnou námitkou žalovaných č. 1 a 3 pak bylo tvrzení, že žalobce jednal při nabývání směnek vědomě ke škodě obou těchto dlužníků, když zcela vědomě oddělil směnky, které měli zajišťovací funkci, od původní pohledávky. Žalovaní tak namítali nepoctivý obchodní styk a nemorální jednání žalobce.

Při projednání námitek soud předně zjistil, že spor je veden o zaplacení dvou formálně platných směnek, které byly vystaveny žalovaným č. 2 na svůj vlastní řad a tyto směnky cizí byly akceptovány směnečníkem – žalovaným č. 1. Směnky za výstavce avaloval žalovaný č. 3. Obě směnky pak obsahují indosament, kterým žalovaný č. 1 převedl tyto směnky na žalobce. K dotazu soudu zástupkyně žalobce potvrdila, že obě směnky mají svůj úvodv uzavřené smlouvě o provádění tuzemského faktoringu účetních pohledávek se zpětnou cesí č. 51017/97 ze dne 12.9.1997. Tato smlouva byla uzavřena pouze mezi žalobcem a žalovaným č. 2. Smlouva obsahuje též všeobecné podmínky pro provádění tuzemského faktoringu, které rovněž 12.9.1997 potvrdil žalobce a žalovaný č. 2. Z uvedených dokladů soud zjistil, že žalovaný č. 1 a žalovaný č. 3 se těchto smluvních ujednání vůbec neúčastnili, byť podle dodatku č. 2 v této smlouvě bylo žalobcem a žalovaným č. 2 o zbývajících žalovaných jednáno. Uvedenou smlouvu lze charakterizovat jako prodej účtů před jejich splatností, a to s diskontem. Jde tedy o prodej pohledávek faktorovi za sníženou cenu faktorem, který smluvenou odměnu přebírá riziko ztráty. Jak však soud zjistil z obsahu smlouvy a všeobecných podmínek společnosti žalobce, žalobce prováděl tuzemský faktoring nikoli ta, že by přebíral riziko ztráty, ale naopak riziko ztráty přenášel na třetí subjekty, zde na žalovaného č. 1 a žalovaného č. 3. Žalovaný č. 2 jako dodavatel zboží zajišťoval u žalobce financování a za tím účelem vystavil zde žalované směnky, které měly podle bodu IV bod 6 zajistit zaplacení pohledávek žalobce za žalovaným č. 2. Ve smlouvě mezi těmito účastníky řízení bylo pak dohodnuto, že uvedené směnky bude akceptovat příslušný odběratel zboží dodávaného žalovaným č. 2 a bude tak vystupovat jako směnečný dlužník dle této smlouvy. Žalobce si pak pojistil indosaci těchto směnek na svou firmu. Právní zástupkyně žalobce pak při jednání potvrdila, že žalobce všechny pohledávky, u kterých vzniká problém, zpětně ceduje na původního dodavatele a pouze vymáhá směnečné pohledávky ze směnek, které takto zůstávají žalobci.

Zástupkyně žalobce při projednávání námitek uváděla, že při převádění směnek rubopisem ze žalovaného č. 2 na žalobce rozhodně žalobce nemohl jednat vědomě k tíži žalovaných č. 1 a 3, neboť v té době ještě nemohlo dojít k porušení závazku z uzavřené faktoringové smlouvy. K tomuto porušení došlo až následně po dodání vadného zboží, které žalovaný č. 1 vrátil žalovanému č. 2 a nezaplatil. S tímto názorem nelze souhlasit. Podle obsahu smlouvy o provádění tuzemského faktoringu a všeobecných podmínek společnosti žalobce k této smlouvě je totiž zřejmé, že žalobce jednal ke škodě třetích osob již při uzavírání uvedené smlouvy a byl srozuměn již při indosaci obou směnek tím, že bude eventuálně vymáhat směnečný peněz i po směnečně zavázaných osobách, které smluvně zavázány se žalobcem nejsou, a které by ani neodpovídaly za porušení závazku žalovaného č. 2. Mezi účastníky bylo nesporné a žalobce to prokázal i zápisem ze dne 14.9.2000, že zboží dodávané žalovaným č. 2 žalovanému č. 1 bylo pro vady vráceno zpět v plném rozsahu žalovaným č. 1 dodavateli – žalovanému č. 2, který též celé zboží dle protokolu o převzetí zboží na čl. 21 bez protestu převzal. s tímto byl seznámen též žalobce při jednání dne 20.9.2000, jak vyplývá ze zápisu založeného na čl. 20. Na základě těchto dokladů žalobce dopisem z 24.10.2000 oznámil žalovanému č. 1, že žalobce zpětně cedoval společnosti žalované pod č. 2 pohledávky ve výši 2 641 202,- Kč a 2 653 881,- Kč, a proto, jak žalobce výslovně uvedl, tyto pohledávky už není žalobce oprávněn inkasovat. Žalobce proto doporučoval případnou úhradu provést již jen na účet dodavatele – žalovaného č. 2. Žalobce

si tak byl vědom celé situace tohoto obchodního případu a věděl, že žalovaný č. 1 neobdržel od žalovaného č. 2 žádné zboží, za které by měl žalovanému č. 2 platit. Proto žalovaný č. 1 zboží v plném rozsahu vrátil, není důvod, aby dál zajišťoval placení částek, které byl povinen zaplatit žalovaný č. 2 jako dodavatel žalobci podle uzavřené faktoringové smlouvy. Tím, že žalobce předem na sebe nechal indosovat obě zajišťovací směnky, snažil se znemožnit oběma směnečně zavázaným osobám – žalovanému č. 1 a č. 3 – uplatňovat kauzální námitky podle čl. 1 § 17 ZSŠ. Toto jednání žalobce je však nutno kvalifikovat právě jako vědomé jednání při nabývání směnky ke škodě dlužníka, což má za následek možnost uplatňování kauzálních námitek ze strany směnečně zavázaných osob i po indosaci směnky vůči novému majiteli, což je případ tohoto sporu. Žalovaní č. 1 a 3 podepsali žalované směnky s tím, že tyto směnky zajišťují hodnotu zboží, které obdrží na základě uzavřené kupní smlouvy od žalovaného č. 2. Protože žalovaný č. 2 dodal zboží tak vadné jakosti, že toto zboží mu bylo vráceno, kupní smlouva nebyla ze strany žalovaného č. 2 splněna. Důvod podepsání směnek ze strany žalovaných č. 1 a 3 vzhledem k žalovanému č. 2 tak odpadl, a protože žalobce tyto směnky nabyt vědomě za účelem vymáhání směnečných pohledávek po směnečně zavázaných osobách, které však neměli žádnou souvislost s uzavřenou faktoringovou smlouvou, je nutno přiznat důvodnost k námitkám žalovaných o vědomém nabývání směnek ke škodě těchto dlužníků. Žalované směnky byly podepsány žalovaným č. 1 a žalovaným č. 3 nikoli z důvodu uzavřené faktoringové smlouvy mezi žalobcem a žalovaným č. 2, ale z důvodu dodávky zboží a zajištění zaplacení tohoto zboží žalovanému č. 2. Žalovaní č. 1 a 3 nebyli totiž nikdy součástí smluvního faktoringového vztahu mezi žalobcem a žalovaným č. 2. Pokud tedy nyní žalobce tvrdí, že nebyla jeho pohledávka za žalovaným č. 2 uspokojena, nemůže tuto svoji pohledávku formou žalovaných směnek přenášet na žalované č. 1 a 3, kteří nemají s faktoringovým vztahem žalobce a žalovaného č. 2 žádný vztah. Rovněž žalované směnky do tohoto faktoringového vztahu vstoupily až následně poté, co byly rubopisovány žalovaným č. 2 na žalobce. Protože bylo zjištěno, že žalobce tyto směnky nabýval účelově a zcela vědomě ke škodě původních dlužníků ze směnky, mohou tito původní dlužníci uplatňovat i své původní námitky vůči prvému majiteli směnky, kde prokázali, že závazek, který uvedené směnky měly zajišťovat, nebyl žalovaným č. 2 slněn, a proto nemůže být ani po žalovaných č. 1 a 3 požadováno zaplacení těchto směnek. Soud tuto námitku považoval za důvodně vznesenou, a proto podle ust. § 175 odst.4 o.s.ř. vydaný směnečný platební rozkaz proti žalovaným č. 1 a 3 v plném rozsahu zrušil.

O náhradě dalších nákladů tohoto námitkového řízení bylo rozhodnuto dle jeho výsledku (§ 142 odst. 1 o.s.ř.). Žalovaní č. 1 a 3 byly v námitkovém řízení zastoupeny advokátkou, které náleží odměna podle vyhl. č. 484/2000 Sb., zvýšená podle § 17 odst. 2 cit. předpisu o 20 %, což představuje částku 133 120,- Kč. K této odměně je dále nutno připočítat dva paušály po 75,- Kč a cestovné osobním automobilem Mazda 323 na jednání o námitkách na trase X-Y a zpět, tj. 200 km při průměrné spotřebě 7,8 l na benzinu Natural a ceně 29,70 Kč za 1km. Tomu stále přistupuje paušál za 1 km jízdy ve výši 3,30 Kč dle vyhlášky o cestovních náhradách. Celková výše nákladů řízení, které tak soud přiznal úspěšným žalovaným představuje jednak odměnu za zastoupení advokátem ve výši 133 120,- Kč, paušály ve výši 150,- Kč a jízdné ve výši 1 123,- Kč, celkem tedy 134 393,- Kč.

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání ve lhůtě do 15 dnů ode dne jeho doručení k tomuto soudu.

Pokud povinnost uložená tímto rozsudkem nebude dobrovolně splněna, lze toto rozhodnutí vykonat podle o.s.ř. u obecného soudu žalobce podle jeho sídla.

Krajský soud v Brně
dne 13.6.2001